

Женска биографска прича

Ankica Dragin, *Životna priča kao metod beleženja rodних aspekata istorije žena: Mađarica sa Telepa*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova, 2015, 170 str.

У монографији Анкице Драгин *Животна прича као метод бележења родних аспеката историје жена: Мађарица са Телепе* анализирани су кључне одлике искуства жене из специфичне етничке и верске заједнице (Вероне Уборњи, Мађарице са Телепе, хришћанске реформатске вероисповести), које је забележено методом животне приче на матерњем језику саговорнице, а у односу на феномене родности, односно патријархата. Примена метода животне приче у великој мери се заснива на ауторкиним искуствима стеченим у оквиру пројекта *Животне приче жена у Војводини* Женских студија и истраживања у Новом Саду.

Полазиште за истраживање представља редигована верзија разговора са саговорницом који је вођен 2011. године на мађарском језику, али на локалном говору Новог Сада. Разговор је у монографији дат у двоструком преводу на српски језик: на локални српски говор града Новог Сада (у аналитичком делу књиге) и на стандардни српски језик у транскрипту разговора као целине (у прилогу). Нажалост, оригинални транскрипт разговора на мађарском језику није могао бити укључен.

Након уводног поглавља следи опис примењене методологије (животна прича, феминистички приступ, етнографски метод и метод лингвистичке антропологије). У централном поглављу анализиран је емпиријски материјал (кратка биографија, ставови о раду, школовању, породици, слободном времену, здрављу, ауторитетима, прошлости и садашњости). Наредна поглавља посвећена су језичким и паралингвистичким одликама дискурса саговорнице, тј. резултатима обављене анализе.

У студији анализирана животна искуства Вероне Уборњи слична су искуствима жена која су објављена у књизи Свенке Савић и Веронике Митро *Животне приче Мађарица у Војводини* (2006), посебно онима из прича жена које су рођене и/или су већи део живота провеле у Новом Саду, односно на Телепу. Саговорничино сећање сведочи о потенцијалу метода животне приче који делује од појединачног ка општем, тј. полазећи од нивоа личног и појединачног, различитог и динамичног, деконструираше „општа друштвено-политичка места“ – догађаје и појаве које се са историјске дистанце најчешће поимају као неупитне и општеприхваћене. Анализирана животна искуства специфична су за војвођанску, односно новосадску (и

уже – телепску) мађарску заједницу и вернице/вернике Хришћанске реформатске цркве.

Вишеструки нивои анализе, који не само да захтевају примену различитих методолошких поступака (од теренског истраживања до дубинског читања идеолошких детерминанти дискурса и дијалога, на пример) него и познавање различитих научних теорија, формирају складну целину која, на примеру биографске приче, одлично описује бројне димензије односа рода и етницитета. Ауторка суверено влада аналитичким инструментаријумом студија рода, дискурс анализе и културне антропологије, а приложена библиографија сведочи о добром познавању рецентне научне литературе која се бави мађарском заједницом у Србији и њеним друштвеним контекстима.

Студија Анкице Драгин резултат је ауторског теренског истраживања обављеног у складу с етичким захтевима за добијање ове врсте емпијског материјала. Аналитички део у методолошком смислу комбинује поступке студија рода, антрополошке лингвистике, културне антропологије и усмене историје. Посебно треба указати на документарну вредност монографије као извора за културу сећања на социјализам, али и за специјализована истраживања у домену радне етике, етнологије/антропологије града (односно предграђа) и усмене историје. Додатни документарни значај дају и фотографије из породичног албума Вероне Уборњи којима је књига опремљена. На завршетку фолклористичког читања ове књиге, написане одличним стилем, остаје осећај да је неопходно да се појави и њено мађарско издање.

др Биљана Сикимић
Балканолошки институт САНУ, Београд
Е-пошта: biljana.sikimic@bi.sanu.ac.rs